

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

راهنمای معلم در ارزشیابی توصیفی

ویژه معلمان دوره ابتدایی

بر اساس آخرین تغییرات کتاب‌های درسی

سال تحصیلی ۹۸-۹۷

محتوای این کتاب بر اساس آخرین تغییرات کتاب‌های درسی دوره ابتدایی در سال تحصیلی ۹۷-۹۶ مورد بازنگری قرار گرفته است.

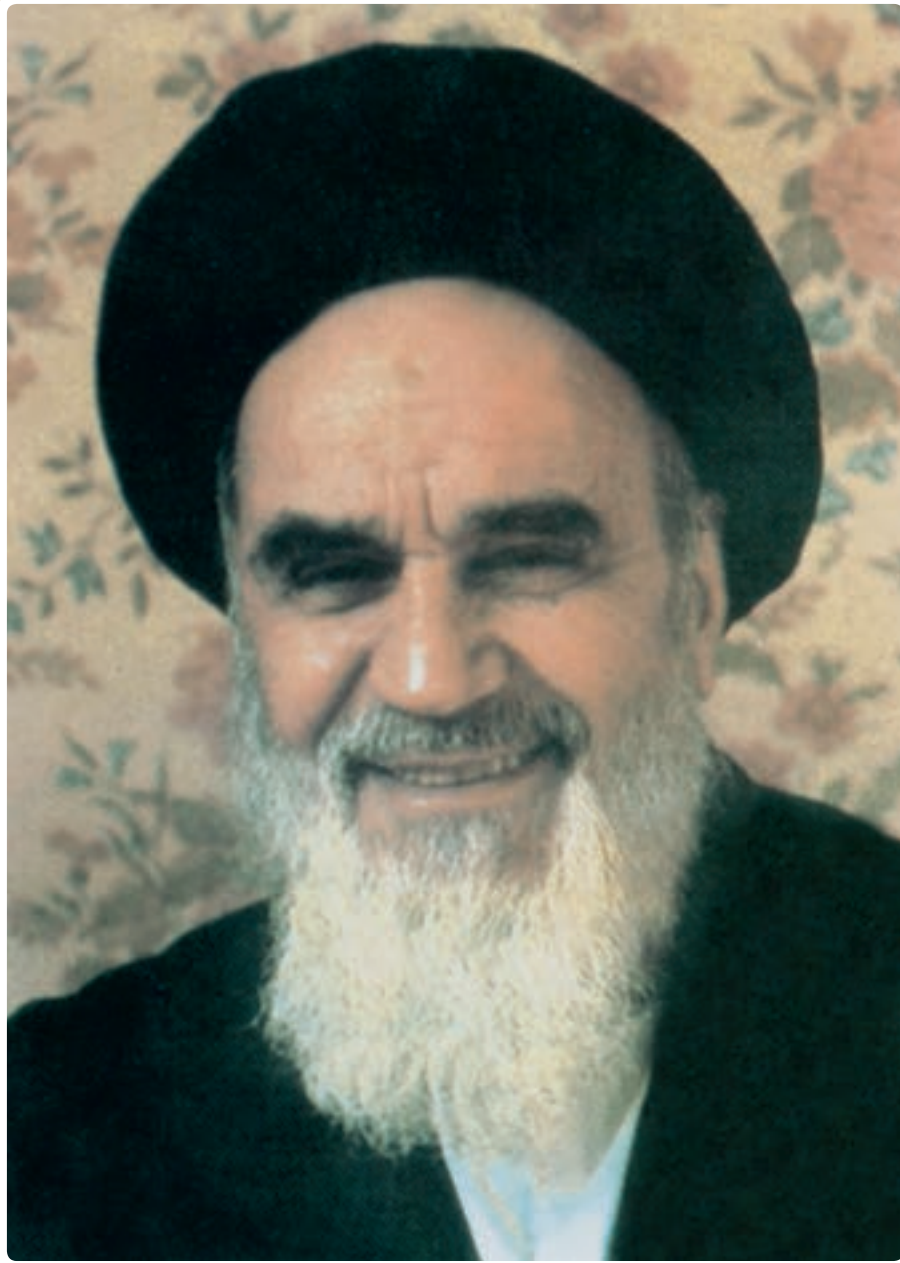
وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب :	راهنمای معلم در ارزشیابی توصیفی - ۵۳/۵
پیداآورنده :	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف :	دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری
شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف :	علیرضا کامیانش، محمد حسینی، فاطمه رضوانی، آمنه احمدی، طاهره رستگار، فیروزه فروزبخش، حسن طاهری، زهرا اسادات یاسینی، طیبه حمزه بیگی، یداله رهبری نژاد، وحید عالمیان، مسعود وکیل، فریدون اکبری شلدره، مینا نواب صفوی، آرزو خندان، افسانه سنه، محمود متوسل آرائی، محمود امانی طهرانی، ناهید فلاحیان، دوست محمد سمیعی، میترا دانشور، طیبه ارشاد، مینو آیت‌اللهی، سیدمحمد دلبری، احمدرضا دوراندیش، حسن حذرخانی و حسین قاسم پورمقدم (اعضای شورای برنامه‌ریزی و گروه تألیف)
	طیبه حمزه بیگی، زهرا اسادات یاسینی، فیروزه فروزبخش، حسن طاهری، آمنه احمدی و طاهره رستگار (گردآوری و تألیف)
	اقدس حسینلو، معصومه صوفی‌لو، راضیه شریفی، فخری هاشمی، رقیه میرزاجانی، لیلا فلاح، فریده دادپیشه، مریم طلوعی، زهرا گیتی نژاد، مریم فریبرز، صدیقه جامی‌زاده، اشرف‌السادات قوامی، پروین ملکی افوسی، پروین شمس، مهین‌دخت برازش، آذر زاهدی، بتول دادجو، فاطمه زهرا گرامی مهربانی، سوسنبر سهرابی، لیلا شایانی، لغیا موق، زهرا قربانی قشلاق، روزیتاشریفی، ویدا هستی‌بخش، نسرین مرحمتی خامنه، فریده هاشمی محمدی، سیدسهیلا حسینی، فاطمه کریمی، مهری خورشیدی، مریم‌بخشی پیش‌کناری، زهرا عارفی، عطاخان کریمی، فریبا سراهنگ، سیدمحمدحسن میرمحمد میگوئی، علی اسکندری، معصومه ابراهیمی، علی حاجی‌لو، حمداله صدیقی، معصومه فروش، لیدا بروجردی، سیما بهنام، بریچهر یزدانی، اکرم‌السادات فاطمی و لیلا باکدل (آموزگاران همکار)
	مرتضی شکوهی، سهیلا حاج اسحاق، عباس خسروی، زهرا حصاربانی، نادر جهان‌آرای و فرهاد جلیلی (نمایندگان معاونت آموزش ابتدایی)
	رضا نباتی، غلامعباس سرشورخراسانی، نسیم اصغری، صفدر محمدنیا، فاطمه صغری علیزاده، عزت‌السادات حسینی، بتول فنوش، سهیلا نیک نژاد، مجتبی مقصودی، سعید راصد، ناهید فلاحیان، عباس اردستانی، ناهید بربری، سیداصغر جوادی، فریال آمار، منصور ملک عباسی، مریم شباک، معصومه نجفی، ویدا ممتحنی، مزگان عقیقی، علی قنبری، سیدمحمدصمود صموتی، خسرو داودی، مهدی اسمعیلی، نازیلا ملک محمودی، مریم عابدینی، مریم انصاری، فائزه فاضلی، معصومه نوروزی، مهدی ایزدی و رقیه قنبری (کارشناسان گروه‌های درسی)
	محمدکاظم بهنیا، مهناز کهنمویی (ویراستاران)
مدیریت آماده‌سازی هنری :	اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
شناسه افزوده آماده‌سازی :	احمدرضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) - طاهره حسن‌زاده (طراح جلد) - خدیجه محمدی، زهره بهشتی شیرازی (صفحه‌آرا) - فاطمه باقری مهر، پری ایلخانی‌زاده، فاطمه صغری ذوالفقاری، فریبا سیر، حمید ثابت‌کلاجاهی، ناهید خیام‌باشی (امور آماده‌سازی)
نشانی سازمان :	تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی) تلفن : ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار : ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹ وبگاه : www.irtextbook.ir و www.chap.sch.ir
ناشر :	شرکت افست : تهران - کیلومتر ۴ جاده ابعلی، پلاک ۸، تلفن : ۷۷۳۳۹۰۹۳، دورنگار : ۷۷۳۳۹۰۹۷، صندوق پستی : ۴۹۷۹-۱۱۱۵۵
چاپخانه :	شرکت افست «سهامی عام» (WWW.Offset.ir)
سال انتشار و نوبت چاپ :	چاپ پنجم ۱۳۹۷

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

شابک ۹-۱۹۳۴-۵-۰۵-۹۶۴-۹۷۸-۹ ۱۹۳۴-۵-۰۵-۹۶۴-۹۷۸-۹ ISBN 978-964-05-1934-9

اساس عالم بر تربيت انسان است. انسان عصاره همه موجودات و فشرده تمام عالم است و انبيا آمده اند براي اينکه اين عصاره بالقوه را بالفعل کنند و انسان يک موجودی الهی بشود که اين موجود الهی تمام صفات حق تعالی در اوست و جلوه گاه نور مقدس حق تعالی است.
امام خمینی (قدس سرّه)

فهرست مطالب

۱	دیبچه
۲	مقدمه

فصل اول: کلیات

۴	ارزشیابی توصیفی چیست؟
۴	ارزشیابی توصیفی در یک نگاه
۵	اصول حاکم بر ارزشیابی پیشرفت تحصیلی
۶	اهداف ارزشیابی توصیفی
۶	ویژگی‌های ارزشیابی توصیفی
۷	نتایج مورد انتظار ارزشیابی توصیفی
۷	آسیب‌هایی که تحقق اهداف ارزشیابی توصیفی را تهدید می‌کند

فصل دوم: تدریس و چگونگی ارزشیابی از پیشرفت تحصیلی

۱۰	مقدمه
۱۰	ارتباط متقابل ارزشیابی توصیفی با عناصر برنامه درسی
۱۱	جمع‌آوری و ثبت اطلاعات
۲۰	رهنمودهایی برای ثبت اطلاعات
۲۰	نحوه جمع‌بندی، تفسیر و ارزش‌گذاری اطلاعات
۲۰	بازخورد
۲۳	نحوه اعلام نتیجه ارزشیابی
۲۳	اقدامات جبرانی، تکمیلی و اصلاحی

فصل سوم: ارزشیابی توصیفی در عمل

مقدمه

۲۶

بخش اول

۲۷

۲۸

عناوین مواد درسی و موضوعات پایه اول ابتدایی جهت درج در کارنامه توصیفی ۹۷-۹۸

۳۰

اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس آموزش قرآن

۳۲

اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس آموزش تربیت بدنی

۳۶

اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس فارسی

۳۹

اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس ریاضی

۴۶

اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس علوم تجربی

۵۰

اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس آموزش هنر

۵۳

بخش دوم

۵۴

عناوین مواد درسی و موضوعات پایه دوم ابتدایی جهت درج در کارنامه توصیفی ۹۷-۹۸

۵۶

اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس آموزش قرآن

۵۹

اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس هدیه‌های آسمان

۶۷

اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس تربیت بدنی

۷۲

اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس فارسی

۷۵

اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس ریاضی

۸۶

اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس علوم تجربی

۸۹

اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس هنر

۹۲

بخش سوم

۹۳

عناوین مواد درسی و موضوعات پایه سوم ابتدایی جهت درج در کارنامه توصیفی ۹۷-۹۸

۹۵

اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس آموزش قرآن

۹۸

اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس هدیه‌های آسمان

۱۰۷

اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس تربیت بدنی

- ۱۱۱ اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس فارسی
- ۱۱۴ اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس ریاضی
- ۱۳۶ اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس علوم تجربی
- ۱۴۰ اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس هنر
- ۱۴۳ اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس مطالعات اجتماعی

بخش چهارم

۱۵۰

- ۱۵۱ عناوین مواد درسی و موضوعات پایه چهارم ابتدایی جهت درج در کارنامه توصیفی ۹۷-۹۸
- ۱۵۳ اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس آموزش قرآن
- ۱۵۵ اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس هدیه‌های آسمان
- ۱۶۵ اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس تربیت بدنی
- ۱۶۹ اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس فارسی
- ۱۷۲ اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس ریاضی
- ۱۸۲ اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس علوم تجربی
- ۱۸۸ اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس هنر
- ۱۹۱ اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس مطالعات اجتماعی

بخش پنجم

۱۹۶

- ۱۹۷ عناوین مواد درسی و موضوعات پایه پنجم جهت درج در کارنامه توصیفی ۹۷-۹۸
- ۱۹۹ اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس آموزش قرآن
- ۲۰۲ اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس هدیه‌های آسمان
- ۲۱۱ اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس تربیت بدنی
- ۲۱۵ اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس ریاضی
- ۲۲۶ اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس فارسی
- ۲۳۰ اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس علوم تجربی
- ۲۳۵ اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس هنر
- ۲۳۸ اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس مطالعات اجتماعی

بخش ششم

۲۴۵	
۲۴۶	عناوین مواد درسی و موضوعات پایه ششم جهت درج در کارنامه توصیفی ۹۸-۹۷
۲۴۹	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس آموزش قرآن
۲۵۱	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس هدیه‌های آسمان
۲۶۳	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس تربیت بدنی
۲۶۶	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس فارسی
۲۶۹	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس ریاضی
۲۷۹	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس علوم تجربی
۲۸۴	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس هنر
۲۸۷	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس مطالعات اجتماعی
۲۹۳	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس تفکر و پژوهش
۲۹۷	اهداف، نشانه‌های تحقق و سطوح عملکرد درس کار و فناوری
	اهداف و نشانه‌های تحقق شایستگی‌های عمومی برنامه‌های درسی
۳۰۱	پایه‌های اوّل، دوم، سوم، چهارم، پنجم و ششم ابتدایی
۳۰۳	کلید واژه‌ها
۳۰۵	منابع و مأخذ

